

Itkuvirsi on Suomessa taas tunteiden laukaisija

Surun purkaminen uhkaa joskus jumittua: sisällä on iso möykky, mutta helpottava itku ei vain tahdo irrota.

Itkuvirsi on palaamassa tunteiden laukaisun välineeksi.

– Itkijällä on oma tunneherkkyys, jota käyttää eläytyessään toistenkin ihmisten murheisiin, sanoo Karelia-ammattikorkeakoulussa kansanmusiikkia opiskellut Emilia Kallonen, joka antoi maanantaina yliopistolla kuolema-symposiumin osanottajille näytteen itkuvirrestä.

Itkijä on sanoittaja ja tulkki, joka johdattaa ihmiset syvemmälle tilanteeseen.

Itkeminen liittyy muihinkin tilanteisiin kuin hautajaisiin. Jo perinteisesti sitä on käytetty myös häissä ja hyvinkin arkisissa tilanteissa.

– Tänäminulla oli muisteluitku omalle isoäidilleni, ja samalla itkin myös tässä tilanteessa oleville ihmisille: yleisölle ja puhujille, Kallonen sanoi itkunsa jälkeen.

Kaksi sanaa erottui Kallosen esityksessä: anteeksi ja kiitos.

– Ne ovat itkuvirren peruspilarit, jotka kulkevat käsi kädessä, Kallonen sanoo.

– Jos nyt vaikka kuolemasta puhutaan, niin ensisijaista on pyytää vainajalta anteeksi, ja anteeksi pyydetään myös vainajan nimissä.

Kallosen itkussa oli erotettavissa muun muassa sanat anna anteeksi, poloiselle, tyttörukkaselle puolukkaisellesi.

Itkun edetessä erottui kiitos kallis kantajani, ja sen jälkeen päästiin kesätuulosiin, pääskylintuseen ja korkeaan kesätaivaaseen.

Luontoa siis, aivan kuin entisajan suomalaisten lauluista. Toisaalta kuulija oli erottavinaan myös nykysuomalaisempaa sanastoa.

– Tuo onkin ajankohtainen asia. Voidaan puhua nykyitkusta, itkuvirsikieltä tavallaan luodaan myös nykykielille, sanoo Kallonen, joka myöntää itsekin sekoittavansa nykykieltä ja vanhaa.

– Itkuvirsikursseja järjestetään vuosittain ympäri Suomen, ja yleensä ne ovat täynnä. Hyvin monet eri ikäiset ihmiset hakeutuvat niille ja opettelevat itkuvirsiä nimenomaan kielenä, jolla omia syviä tunteita voi pukea sanoiksi.

Kallosen ilme ennen esitystä oli niin keskittynyt, että kameran kanssa ei oikein uskaltanut mennä ihan lähelle salamavaloja päin kasvoja väläyttämään.

Hiukan arkaillen tuli lähestytyä myös esityksen jälkeen itkijää, joka tuntui olevan vielä hiukan esiintymisessään kiinni.

- Ei tämä oikeastaan tässä vaiheessa enää häirinnyt. Kun itkun lopettaa, osaa jo ottaa sen hetken ja ikään kuin sulkea itkuhetken pois, Kallonen totesi.
- Vähänhän tässä tietysti on hapero olo kuin olisi kylmästä vedestä noussut, mutta osa itkutaitoa on, että osaa mennä sinne ja tulla sieltä pois.

Karjalan Heili 20.2.2016 (Aimo Salonen)